

JAG ÄR TVUNGEN ATT fly in på toaletten för att inte bli otrevlig. Det är gymnasiemässa och jag hade hamnat i samspråk med en lärare från en friskola. Fel: Det är inte samspråk, det är en reklamoffensiv från hennes sida. Och hon är nog inte riktigt lärare, hon är kemist med oklar pedagogutbildning. Och skolan är inte fri, eftersom den liksom alla gymnasier i större städer är beroende av nyckfulla tonåringar som när som helst kan ta sin skolpeng och dra till en konkurrent.

Frågan är om den här skolan, Cybergymnasiet i Stockholm, egentligen ens kan sägas vara en skola. Har den det man kan vänta sig av en skola, till exempel gympasal? Nej, berättar kemisten, tre års idrottslektioner har samlats den första terminen, då eleverna några gånger i veckan tränar i stadens största simhall. Har den bibliotek? Skolmatsal? Det är när jag tänker ställa de frågorna som jag måste fly, eftersom upplägget på idrottsundervisningen har gjort mig förtvivlad.

I stället går jag hem och mejlar frågorna till rektorn.

»Rektorn har inte svarat på mejl så jag ringer honom. Inget svar, så jag lämnar meddelande på hans telefonsvarare. Han ringer inte tillbaka.«

Sedan kollar jag lärartäthet och lärarnas utbildningsnivå på Skolverkets hemsida. Av Cybergymnasiets lärare är 79 procent behöriga, att jämföra med 85 procent på de kommunala skolorna. Inte så illa. På Cybergymnasiet går det 5 lärare på hundra elever, att jämföra med 7 på stadens kommunala gymnasier. Sämre.

Cybergymnasiet är en av de skolor som har marknadsfört sig hårdast. Jag kollar statistiken för andra offensiva privata skolor och de ligger alla lägre än de kommunala när det gäller både lärartäthet och lärarnas utbildningsnivå, i vissa fall mycket lägre. Antingen är det så att de skolor som har bränt sin budget på reklam inte har råd att anställa tillräckligt många behöriga lärare eller inreda gympasal, bibliotek och matsal. Eller så är det så att skolor med sämst resurser måste skramla högst för att försöka locka elever.

Det lyckas i så fall inget vidare. Intagningspoängen till dessa skolor är förhållandevis låg. Det betyder att de får en större andel elever som inte har presterat särskilt bra i nian. Elever som är i större behov av behöriga lärare med gott om

KATARINA BJÄRVALL är journalist och författare. Hennes senaste bok heter *Var är du? Människan och mobilen* (Ordfront).

tid än de högpresterande ungdomar som kvalar in på de attraktiva kommunala skolorna – där tillgången på behöriga lärare är jämförelsevis god. Åt var och en efter behov, fast tvärtom – de som behöver mest får minst.

Man kan hoppas på befolkningsutvecklingen. Gymnasisterna blir färre de närmaste åren och kommer inte att räkna till lika många skolor som i dag. Demografin kommer att tvinga fram de beslut som politikerna inte har tagit; skolor kommer att tvingas stänga. Det tror i alla fall en optimistisk studie- och yrkesvägledare jag talar med.

Jag undrar fortfarande över biblioteket och skolmaten på Cybergymnasiet. Rektorn har inte svarat på mejl så jag ringer honom. Inget svar, så jag lämnar meddelande på hans telefonsvarare och hos skolans receptionist. Han ringer inte tillbaka. Av hemsidan framgår att skolan "har nära till" bibliotek, vilket måste betyda att det inte finns på skolan. Men på hemsidan hittar jag en matsedel, visserligen fyra veckor gammal. Då fick eleverna kyckling, pasta, pannkakor, fisk och slottsstek. Alltid något, i brist på lärare. □